

Debat intern als Comuns sobre el referèndum: aquestes són les tres propostes enfrontades

Els Comuns culminen amb una reunió de la direcció aquest dissabte a Terrassa setmanes de debat intern per definir el seu posicionament davant la proposta de referèndum impulsat per Junts pel Sí i la CUP. Dins i fora de la Coordinadora de Catalunya en Comú, que formen unes 130 persones, s'estan produint moviments, converses i pressions en totes les direccions: hi ha reclams en favor que el partit s'hi impliqui i faci una crida a la participació i, alhora, propostes per rebutjar qualsevol paper en l'1-O. Tot indica, però, que la posició de consens serà donar suport al referèndum "com a mobilització" però sense ser "vinculant".

Sergi Picazo / @sergipicazo

Els Comuns culminen amb una reunió de la direcció **aquest dissabte a Terrassa** setmanes de debat intern per definir el seu posicionament davant la proposta de referèndum impulsat per Junts pel Sí i la CUP. Dins i fora de la Coordinadora de Catalunya en Comú, que formen unes 130 persones, s'estan produint moviments, converses i pressions en totes les direccions: hi ha reclams en favor que el partit s'hi impliqui i faci una crida a la participació i, alhora, propostes per rebutjar qualsevol paper en l'1-O. L'organització és, en l'eix nacional, diversa i plural. La posició final, a la qual es preveu arribar en els propers dies després d'un llarg i, sovint, tens debat intern, quedarà plasmada per escrit i se sotmetrà a votació aquest 8 de juliol. Probablement, però, segons fonts consultades per CRÍTIC, la decisió no serà gaire diferent del que ja s'ha anat defensant públicament en les últimes setmanes. És a dir, que es podria donar un suport a **l'1 d'octubre com a jornada de "mobilització"**, sobretot si l'Estat la prohibeix i la reprimeix; però no es veu gens factible que l'endemà la Generalitat pugui declarar la independència en cas d'una més que probable victòria del 'sí'.

L'opció que més consens desperta ara per ara dins la confluència de Barcelona en Comú, ICV i EUiA és, segons totes les fonts dels Comuns consultades per CRÍTIC, la que **Xavier Domènech** ja va traslladar en l'última trobada de la Coordinadora fa un parell de setmanes, després de la seva reunió amb el president **Carles Puigdemont**: "La proposta de la Generalitat no és el referèndum efectiu que serviria per desbloquejar la situació; però, davant l'immobilisme i la recentralització del PP, els Comuns hi serem en una mobilització en forma de consulta". No hi hauria, doncs, si s'aprova aquesta proposta, gaire sorpresa en la decisió final.

Sectors independentistes —però també de federalistes pro referèndum de l'1-O— dins de Barcelona en Comú, d'ICV o d'EUiA busquen convèncer 'in extremis' la Coordinadora per tal que el partit pugui tenir una major implicació en l'1-O. Tanmateix, ho tenen complicat. Entre el centenar de dirigents que formen la nova direcció actual de la Coordinadora de Catalunya en Comú, només una

minoria s'han mostrat fins ara en públic favorables a la independència o al referèndum que proposa Junts pel Sí. Un dels seus arguments per aconseguir una major implicació dels comuns és que, segons l'últim Baròmetre d'Opinió del Centre d'Estudis d'Opinió, **un 48% dels seus votants estaria a favor que es convoqui un referèndum** sobre la independència tant si el Govern espanyol hi està d'acord com si no.

Segons explica a CRÍTIC un dels membres de la Coordinadora favorable a l'1-O, el que ara reclamen al partit és només que la posició final que es prengui el 8 de juliol faci **“una crida a la participació” als seus votants i es doni explícitament “llibertat de vot” als seus càrrecs polítics**. El seu argument principal és que han de donar el seu suport perquè el referèndum és “legítim” i com a “mesura de pressió cap a l'Estat i la comunitat internacional”. Tot i això, fins i tot dirigents i militants independentistes dels Comuns consultats en els darrers dies no veuen gens clar que un referèndum que s'ha hagut de fer en aquestes condicions legals i polítiques pugui servir per declarar l'endemà la independència.

El debat intern de les últimes setmanes planteja, segons resumeixen esquemàticament diferents fonts dels partits de la confluència entrevistades per aquest article, tres postures sobre la taula. **Una primera proposta sobre la taula seria expressar una actitud crítica amb el referèndum i “no donar-hi cap suport explícit”**, perquè, segons opina una part dels de la confluència, sobretot gent d'ICV i de Barcelona en Comú, “aquesta proposta de referèndum es veu com una estratègia de Junts pel Sí per donar el tret de sortida a una futura campanya electoral”, que es creu que beneficiaria ERC i el PDECat, vagin junts o separats a uns propers comicis.

Per contra, hi hauria una via pro referèndum 1-O que estaria en la lògica de la proposta de l'espai de Revolta Global, i amb similituds a les últimes aportacions fetes pel secretari general de Podem Catalunya Albano-Dante Fachin, tot i que no forma part de Catalunya en Comú. **La segona proposta demana que els Comuns hi donin ple suport i, a més, exigeix participar-hi directament** entenent l'1 d'octubre com una jornada que obre una finestra d'oportunitat a, segons el darrer comunicat de l'organització anticapitalista, “fer efectiu el dret a l'autodeterminació, per la conquesta de les sobiranes i per aprofundir la crisi de règim”. Aquesta, però, seria ara mateix una proposta minoritària, almenys ara mateix tant en l'Executiva com en la Coordinadora de Catalunya en Comú.

La direcció dels Comuns tem que el Procés acabi afavorint la recuperació electoral de l'antiga Convergència

Una opció intermèdia seria donar suport al referèndum com a “mobilització social” i “clam democràtic” pel descontentament contra la posició del Govern de Mariano Rajoy. Però la proposta deixaria clar des d'ara que el resultat que surti d'un referèndum unilateral, que pateix tot tipus de traves legals de la justícia, que no pot ser pactat amb l'Estat i sense haver pogut fer una veritable campanya del ‘sí’ i del ‘no’ és impossible que es converteixi en vinculant. **L'alcaldesa de Barcelona i portaveu de Catalunya en Comú Ada Colau** ja va avançar ahir la seva opinió en una [entrevista a El Periódico](#): “S'ha d'assumir la complexitat i que hi ha objectius difícils que necessiten més temps del que voldries. Entenc la impaciència d'alguns, perquè el bloqueig del PP és exasperant, però tirar milles amb el referèndum no és eficaç”. A més, Colau afegeix: “Sembla difícil que en tan poc temps es donin totes les garanties per celebrar un bon referèndum: convocar-lo amb suficient antelació perquè hi hagi una bona campanya, que hi pugui participar tothom, que hi hagi debats serens en igualtat de condicions, amb seguretat, amb un cens...” De fet, pesos pesants com Xavier Domènech o Gerardo Pisarello han mostrat darrerament les seves discrepàncies amb el canviant full de ruta del PDECat i d'ERC i temen que el Procés acabi afavorint la recuperació

electoral de l'antiga Convergència.

Els Comuns, tal com lamenta habitualment **Xavier Domènech**, es queixen que Junts pel Sí, la CUP i una part dels mitjans de comunicació de l'òrbita independentista els pressionen per fixar una posició definitiva quan el Govern no ha convocat encara el referèndum, ni s'ha aprovat la llei de referèndums ni s'ha concretat exactament què passarà l'endemà de l'1 d'octubre si guanya el 'sí'. Hi ha una certa desconfiança pel que ells anomenen "falta de garanties legals" o, fins i tot, consideren que el Govern, tal com va fer Artur Mas al 9-N, pot canviar en l'últim moment les regles i acabar fent algun tipus de consulta o procés participatiu no equiparable internacionalment amb un referèndum. Tot i això, tots admeten en privat que, en cas d'una reacció furibunda del Govern del PP contra les urnes, les coses poden canviar. Per això ja avisen que la decisió d'aquest cap de setmana **no serà definitiva al 100%** tot esperant els moviments finals que puguin fer tant Junts pel Sí com l'aparell de l'Estat espanyol.

La posició actual d'Iniciativa, vehiculada públicament pels **diputats al Parlament de CSQP Joan Coscubiela** i, tot i ser independent de Lluís Rabell, és marcadament crítica amb el referèndum tal com l'ha proposat Junts pel Sí. Fonts ecosocialistes consideren que "l'1-O sembla més un 9-N" i no veuen gens raonable "declarar la independència amb una consulta que no sabem quina participació ni quines garanties legals tindrà". Malgrat la seva aposta històrica pel dret a decidir, ICV segueix considerant que el referèndum hauria de ser pactat amb l'Estat per ser realment efectiu.

EUiA, en canvi, ha mantingut una línia més sobiranista i pro referèndum. El coordinador d'EUiA, Joan Josep Nuet, va assegurar en una entrevista a Rac1 a mitjans de juny que aniria a votar: "[El dia 1 d'octubre no em quedaré a casa](#) i espero poder obrir una ampolla de cava per celebrar que li hem donat una coça al PP". A més, va afegir que "els comuns estem pel dret a decidir i no estarem a l'altra trinxera" referint-se al posicionament de Ciutadans, PSC i PP. En les últimes setmanes, a més, el món independentista ha mostrat les seves simpaties i el seu suport cap al coordinador d'EUiA després de rebre la querrela i la declaració davant dels jutges com a secretari tercer de la Mesa del Parlament acusat d'un delictes de desobediència i prevaricació.

Per contra, l'[últim comunicat de Revolta Global](#), que, tot i ser una força numèricament petita, té dirigents tant a Podem com a Catalunya en Comú, demana que les dues organitzacions polítiques "s'han d'implicar activament en la campanya en favor del referèndum, els preparatius per dur-lo a terme i les accions de desobediència i mobilització contra els intents de l'Estat per aturar-lo". El motiu principal dels anticapitalistes és que creuen que "la celebració d'un referèndum desobedient pot ajudar a fer efectiu el dret a l'autodeterminació, la conquesta de les sobiranes i aprofundir la crisi de règim". Tot i això, els de Revolta Global admeten la seva "desconfiança" en l'Executiu de Puigdemont i de Junqueras "avalada —segons ells— per l'experiència del 9-N i pel fet que Convergència en el darrer moment rebaixés el caràcter a una mera consulta".

La direcció dels Comuns, davant les **crítiques internes rebudes per no poder votar la decisió final entre la militància** com sí que va fer Podem Catalunya, responen que "la postura sobre la qüestió nacional es va prendre a l'Assemblea fundacional del 8 d'abril, on van votar més de 5.000 persones i després de fer més de 70 tallers participatius al territori i de rebre un miler de propostes 'on-line'". Ara, diuen, es farà un debat sobre la qüestió específica de la proposta del Govern per a l'1-O a la Coordinadora després d'haver traslladat la discussió a espais de debat comarcals o locals.

El nou rol d'Albano-Dante Fachin i Podem

Tot i haver decidit que no formarà part de la confluència, Podem Catalunya és present en la majoria de debats socials i polítics del món de l'entorn de la confluència d'esquerres. Els d'**Albano-Dante**

Fachin ja van decidir, després d'una votació interna entre els militants de l'organització, el seu posicionament: un 62% dels adherits a Podem van dir que, davant d'un "referèndum unilateral", calia "participar-hi com a acte de mobilització". La formació morada va fer una sèrie de **debats en 96 cercles locals durant setmanes i, finalment, va plantejar una consulta** als seus adherits amb tres opcions: desentendre's del referèndum actual, perquè hauria d'estar pactat amb el Govern del PP (27% de vots); participar en el referèndum unilateral com a mobilització però amb un resultat no vinculant (35% de vots, opció guanyadora) o participar en el referèndum de l'1-O i considerar-lo vinculant (28%). Si se sumen els partidaris de votar en el referèndum —els de la segona i tercera opció—, arriben al 62% dels vots.

Podem aposta per participar en el referèndum però sense entendre el resultat com a vinculant

Després, el secretari general de Podem, en un article a 'El Periódico' titulat "["I si convertim l'1-O en un 15-M?"](#)", va concretar que la situació pot "obrir la porta a terrenys polítics no explorats" i reclamava que fos el punt de partida d'una "mobilització constant pels drets nacionals, culturals i socials que recorri pobles i places, universitats i tallers". La seva proposta és que els militants de Podem vagin a votar en el referèndum, tot i no estar d'acord que el resultat final s'hagi d'aplicar l'endemà. "Tots —sobiranistes, indignats, 'indepes' i no 'indepes'— ens mourem des del convenciment que, només quan la gent es mou, els murs més gruixuts tremolen", deia Albano-Dante Fachin.

Batalles municipals entre els Comuns i ERC

Un dels **pols fonamentals del conflicte entre els Comuns i els independentistes de cara a l'1-O s'està produint als ajuntaments, sobretot de l'àrea metropolitana**. Sobretot a Barcelona. Malgrat tots els debats i posicionaments públics que pugui tenir Catalunya en Comú, hi ha un punt que, segons reconeixen també des d'Iniciativa, serà clau: "Tot estarà marcat pel que digui i faci Ada Colau", diu un dirigent. Simbòlicament tothom és conscient que serà rellevant saber si Colau anirà personalment a votar i què votarà. És l'alcalde de la principal ciutat del país i, de fet, és la presidenta de Catalunya en Comú. En la consulta independentista del 9-N, Colau hi va anar a votar i, segons ha dit ella mateixa, va votar sí-sí a la independència com a reacció de protesta contra el PP.

El paper que prengui Ada Colau a Barcelona pot ser clau per fomentar el vot en el referèndum de l'1-O

Tanmateix, faci el que faci Colau personalment, totes les fonts consultades apunten que **l'Ajuntament de Barcelona difícilment mobilitzarà recursos municipals per a un referèndum unilateral** ni posarà en risc legal els treballadors públics municipals. De fet, fins i tot dirigents independentistes del món dels comuns no veuen cap necessitat que l'Ajuntament posi espais municipals ni treballadors públics a treballar pel referèndum, ja que, segons diuen, la Generalitat té espais públics suficients a la ciutat de Barcelona i, de fet, en la consulta del 9-N l'Ajuntament de Xavier Trias no s'hi va implicar formalment ni va firmar cap document. Fonts de Barcelona en Comú consideren que el paper que està tenint ERC a Barcelona, amb Alfred Bosch com a regidor, els ha creat un enorme malestar i ha generat molts anticossos que ara dificulten l'entesa per afavorir l'1-O. De fet, algunes veus del govern opinen que, si els republicans haguessin entrat al govern, tot seria ara molt diferent.

“Volem escoltar, volem veure com es pensa fer i si, efectivament, el referèndum es fa amb garanties, l’Ajuntament el farà”, va assegurar **Gerardo Pisarello, exercint d’alcalde accidental de Barcelona**, en una entrevista recent a TV3 sobre la qüestió concreta del referèndum de l’1-O. “El que cal és un referèndum, no un altre 9-N”, va defensar. Tanmateix, ERC o la CUP els retreuen que, si ells no s’hi impliquen, el referèndum perd força.

Tensió forta entre Iniciativa i ERC en ciutats com Badalona, Sabadell o Sant Feliu de Llobregat

Els municipis governats pels Comuns o amb participació d’ICV o d’EUiA estan tenint comportaments previs similars. La majoria d’aquests ajuntaments no tenen previst, almenys a hores d’ara, posar recursos municipals al servei del referèndum unilateral. Per exemple, aquí destaca el cas de consistoris importants governats per ICV-EUiA com el de **Sant Feliu de Llobregat** o el del **Prat de Llobregat**. Tanmateix, segons aclareixen, no posar-hi recursos municipals no significa oposar-s’hi.

Molt diferent és el cas de **Badalona**, on l’alcaldia està en mans de la candidatura de Guanyem Badalona en Comú, propera a la CUP però amb vincles simbòlics amb el moviment barceloní impulsat per Colau. Tanmateix, cal esperar a veure la reacció final del govern badaloní en una ciutat on en les eleccions municipals de fa dos anys el partit majoritari va ser el PP de García Albiol.

[El cas, però, ara mateix més polèmic ha estat, i serà, el de Sabadell](#). ERC i la Crida per Sabadell-CUP, amb quatre regidors cadascun, van segellar un acord per repartir-se l’alcaldia dos anys, però amb la incorporació posterior d’Unitat pel Canvi (UpC), que també en té quatre, i de Guanyem Sabadell, que en té dos, es va pactar que al juny s’acordaria el nou alcalde. Problema? ERC, que té l’alcaldia, preferiria un alcalde independentista durant l’1 d’octubre i tindria dubtes sobre el posicionament d’UpC, la candidatura d’ICV, d’EUiA i de membres de Podem, que va ser la més votada de les que formen el govern i que ara reclama l’alcaldia. Finalment, després de setmanes de tensió i amenaces de sortir del govern, ERC [cedirà de moment l’alcaldia al candidat de la Crida per Sabadell Maties Secarrant](#), i les altres dues confluències d’esquerres seguiran al govern municipal.